

goed dossier op over de gemaakte afwegingen, want Brussel zal willen weten hoe je tot je doelen en maatregelen bent gekomen. En tot slot: begin er snel aan, want het is een boel werk. Maar het groeperen van gelijkende waterlichamen kan volgens haar veel werk besparen.

DEELSESSIES

Na de lunchpauze werd in maar liefst 13 deelsessies verder gesproken over de Kaderrichtlijn water. Een kleine greep: hoe geef je de publieke participatie vorm, die Brussel eist bij het opstellen van stroomgebiedbeheersplannen? Welke rol zouden gemeenten kunnen spelen bij het halen van KRW-doelstellingen? Hoe moeten de normen worden vastgesteld voor nutriënten en hoe staat het met de door Brussel opgelegde normen voor prioritairere stoffen? Is (betere) afvalwaterzuivering het middel tegen alle KRW-kwalen? Welke winst valt er te halen via het gecombineerd uitvoeren van KRW- en WB21-maatregelen? Hoe verloopt het proces van intercalibratie, waarbij KRW-doelen en maatregelen van afzonderlijke lidstaten met elkaar worden vergeleken? Welke ervaringen zijn al opgedaan in de uitvoering van de Kaderrichtlijn? Hoe staat het met de kennis over de relatie tussen maatregelen en de precieze ecologische effecten ervan? Hoe en wanneer kun je overgaan tot fasering van doelen, of het verlagen van je doelstellingen? Verslagen van alle workshops zijn te vinden op de website van STOWA.

Tot slot: waar draaide het bij de KRW ook allemaal weer om? Het verbeteren van de ecologische toestand van Europese wateren via een integrale, stroomgebiedsgerichte aanpak. Op deze vierde platformdag ging het echter vooral om de vraag hoe we 'pragmatisch, haalbaar en betaalbaar' kunnen voldoen aan onze KRW-verplichtingen. Schiet het Europese water daar wat mee op? Volgens velen minder dan gehoopt, maar wellicht toch meer dan verwacht. Een waterschapper uit Brabant was er in ieder geval niet somber over. De Kaderrichtlijn fungeert binnen zijn waterschap naar eigen zeggen als vliegwiel om binnen de eigen organisatie, maar ook bij andere partijen en waterkwaliteit op de agenda te krijgen en te houden. Hopelijk is dat ook het geval in de rest van Nederland.

ONDERZOEK NAAR BLAUWE DIENSTEN

Waterschappen maken in toenemende mate gebruik van de 'blauwe diensten' van (agrarische) ondernemers. Met afzonderlijke boeren en tuinders worden afspraken gemaakt over het gebruik van gronden voor tijdelijke waterberging, maar bijvoorbeeld ook om waterkwaliteitsdoelstellingen te bereiken. STOWA en enkele andere partijen willen de hierbij opgedane kennis en ervaringen bundelen. Hiervoor hebben ze bij de stichting Leven met Water een projectvoorstel ingediend.

De laatste jaren zijn op tal van plekken initiatieven genomen voor blauwe dienstverlening. Met wisselende resultaten. Naar de redenen van succes of falen is het totnogtoe vaak gissen. De benodigde technisch-inhoudelijke en juridische kennis voor het gebruik van blauwe diensten, alsook de kennis voor een goede beoordeling van de haalbaarheid en maatschappelijke meerwaarde ervan, is te versnipperd of ontbreekt. Waterschappers lijken steeds opnieuw het wiel te moeten uitvinden.

De onderzoekers willen alle aanwezige kennis bij elkaar brengen en via een website ontsluiten. Ook wil men een notitie schrijven met aanbevelingen voor verder onderzoek, en aanvullende acties plegen om kennisuitwisseling rondom blauwe diensten structureel te maken. Dat kan onder meer via leergemeenschappen ('Communities of Practice').

Via het project moet duidelijk worden over welke informatie bestuurders van waterschappen en andere (overheids)organisaties kunnen én moeten beschikken om verantwoorde afwegingen te kunnen maken bij het al dan niet inzetten van blauwe diensten.

De projectpartners zijn - naast STOWA - DLV, Tauw, CLM, de Rijksuniversiteit Utrecht, het LEI en enkele waterschappen.

Meer informatie over dit onderwerp kunt u verkrijgen bij Michelle Talsma, 030 232 11 99, m.talsma@stowa.nl.